

TUGITEENUS VANGLAST VABANEJATELE

① TUGIISIKUTEENUS

SIHTGRUPP

- ✓ Teenuse peamine sihtgrupp on tähtaegselt vanglast vabanejad.
- ✓ Ennetähtaegselt (sh elektroonilise valve alla) või karistusjärgse käitumiskontrolli alla vabanejate suunamisel on soovitatav lähtuda ennekõike majutusteenuse vajadusest. Sellisel juhul tuleb suunamised teha tugiisiku- ja majutusteenusele korraga.

SUUNAMISE AEG

- ✓ Kuni 6 kuud enne tähtaegset vabanemist;
- ✓ Tingimisi enne tähtaega vabastamise (TEV) materjalide ettevalmistamisel siis, kui kontaktisik koostab kriminaalhooldusosakonnale taotluse arvamuse esitamiseks.

ÜLDINE PROTSESS

- ✓ Inspektor-kontaktisik esitab tellimuse koos vajalike andmetega tugiisikuteenuse pakkujale.
- ✓ Tugiisikuteenuse pakkuja annab hiljemalt kahe nädala jooksul tagasiside, tuues välja teenust osutava tugiisiku nime ja võimaliku esimese kohtumise kuupäeva (üldjuhul 1 kuu jooksul).
- ✓ Vanglasse tulekust teavitavad tugiisikud inspektor-kontaktisikut vähemalt viis tööpäeva ette.
- ✓ Pärast kinnipeetavaga vanglas kohtumist annab tugiisik viie tööpäeva jooksul inspektor-kontaktisikule lühiülevaate kohtumisel arutatust ja teatab järgmise kohtumise kuupäeva.

② MAJUTUSTEENUS

SIHTGRUPP

- ✓ Tähtaegselt, ennetähtaegselt ja karistusjärgsele käitumiskontrollile vabanejad;
- ✓ Kui vabanemistähtaeg elukoht puudub või on õiguskuulekaks eluviisiks ebasoodne.
- ✓ Tugiisiku olemasolu.

SUUNAMISE AEG

- ✓ Kuni 6 kuud enne tähtaegset vabanemist;
- ✓ TEV materjalide ettevalmistamisel siis, kui kontaktisik koostab kriminaalhooldusosakonnale taotluse arvamuse esitamiseks.

ÜLDINE PROTSESS

- ✓ Inspektor-kontaktisik esitab tellimuse koos vajalike andmetega majutusteenuse pakkujale.
- ✓ Majutusteenuse pakkuja teatab hiljemalt 2 nädala jooksul nii vangla töötajale kui ka tugiisikule Teenustele võtmise kuupäeva (kinnituskiri).
- ✓ Kui vabanemise kuupäeval majutuskoht puudub, teatab majutusteenuse pakkuja Teenustele võtmise eeldatava kuupäeva. Kinnipeetav lisatakse ootejärjekorda.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

③ KÜSIMUSED JA VASTUSED

① Kas tugiisikuteenusele saab suunata ka majutusteenuseta?

Jah saab. Tugiisikuteenuse peamine sihtgrupp on tähtaegselt vanglast vabanejad ning tugiisikuteenust tuleks kaaluda iga vabaneja puhul. Üldine vajadus majutusteenuse järele on väiksem.

② Kas majutusteenusele saab suunata tugiisikuteenusele suunamiseta?

Üldjuhul eeldab majutusteenusele suunamine eelnevalt isiku suunamist tugiisikuteenusele. TEV puhul toimub suunamine mõlemale teenusele samaaegselt.

Samas on praktikas erandeid, kus vabanenu jõuab majutusteenusele tugiisikuteenusele suunamiseta. Erandid on võimalikud, kuid need peavad olema põhjendatud ja osapoolte vahel läbiräägitud.

Näide 1: vanglast vabanenu tuleb majutusüksusesse iseseisvalt (2 kuu jooksul pärast vabanemist).

Näide 2: kinnipeetava elukoha probleem tekib vahetult enne vanglast vabanemist (nn viimasel minutil). Kinnipeetavat ei jõua suunata tugiisikuteenusele, sest kohtumisteks vanglas jäänud liiga lühike aeg. Kinnipeetav võetakse majutusteenusele juhul, kui majutusüksuses on vabu kohti.

Näide 3: kinnipeetaval puudub elukoht ja ta on avaldanud soovi vabaneda majutusteenusele, kuid keeldub või on vahepeal loobunud tugiisikust (keeldumine tuleb põhjendada).

③ Kes ja millal suunab kinnipeetava majutusteenusele?

Kinnipeetava suunab majutusteenusele inspektor-kontaktisik.

Kui kinnipeetav on suunatud tugiisikuteenusele, siis tähtaegse vabaneja puhul võib majutusteenusele suunamise teha ka tugiisik. Oluline, et inspektor-kontaktisik ja tugiisik lepidavad selle omavahel kokku. Optimaalne on broneerida koht majutusüksuses kuni 6 kuud enne tähtaegset vabanemist.

Mõistlik on kinnipeetavale varakult teenuseid tutvustada, sest TEV korral tehakse suunamised siis, kui inspektor-kontaktisik saadab kriminaalhooldajale taotluse arvamuse esitamiseks. Sellisel on ka kriminaalhooldaja informeeritud vabanemisjärgsest elukohast ja teenustele suunamistest.

Isiku suunamine tugiisiku- ja majutusteenusele tuleb kajastada ka kinnipeetava iseloomustuses.

④ Mida arvestada tingimisi enne tähtaega vabaneja teenusele suunamisel?

Tingimisi enne tähtaega vabaneja puhul on soovitatav lähtuda ennekõike majutusteenuse vajadusest. Kui kinnipeetaval puudub vabanemisel elukoht või on see sobimatu, ta on nõus majutusteenuse tingimuste ja reeglitega, siis vormistada suunamised tugiisiku- ja majutusteenusele samaaegselt.

Selgitus: Tugiisiku peamine rõhk on tähtajal vabanejatega töötamisel. Nende retsidiivsus on kõrgem, neile ei ole määratud kriminaalhooldajat ning vabanemise aeg on varakult teada, mis võimaldab teha edukamat ettevalmistustööd.

Kui kohus on toimunud ja otsus teada, tuleb teavitada tugiisiku- ja majutusteenuse pakkujat kohtu otsusest.

Selgitus: Kui kohus jätab isiku tingimisi enne tähtaega vabastamata, siis ei ole otstarbekas pakkuda edaspidi tugiisikuteenust ega hoida kohta majutusteenusel. Tugiisikuteenus katkestatakse ning koha broneering tühistatakse.

⑤ Kas kinnipeetav saab ise võtta ühendust teenuse pakkujatega?

Jah, saab. Teenuse pakkujate kontaktandmeid (telefoni number, aadress) võib kinnipeetavale anda.

Oluline on kinnipeetavale selgitada, et teenuse pakkuja ei vasta kirjadele ega saada kinnipeetavale kinnituskirja. Teenusele suunamise vormistab vangla töötaja ning kinnituskiri saadetakse suunamise teinud töötajale. Kui kinnipeetav soovib lisainformatsiooni teenuse kohta, siis parim viis on helistamine või paberkanalil teenuse infoga tutvumine.

⑥ Kas teenusele saab suunata ka vahistatut?

Ei saa. Teenuse sihtgrupp on süüdimõistetu, kes vabaneb vanglast.

⑦ Kus kohast leiab veel lisainfot ja kelle poole pöörduda?

Vanglateenistuse siseveebi ühisdokumentides kaust nimega „Vabanenute tugiteenuse projekt“, mida tuleb teenustele suunamise korral täita.

Veebilehelt www.kriminaalpoliitika.ee/tugiteenus

Küsimuste tekkimisel võib pöörduda Tugiteenuse vangla koordinaatori või Justiitsministeeriumi projektijuhi Stanislav Solodovi poole (6208 120, stanislav.solodov@just.ee).